

ven.  
maar het Woord  
naar de Zondag  
met twee of  
ar zal het Pink-  
ppen zullen den  
B. H.

## LIJK LEVEN

ijdenis-uitspra-  
ken van betref-  
felde waarheid  
met de kracht

worden afge-  
werijl natuur-  
eens moeten

. De belijdenis-  
redeneerd wor-  
ting niet mag  
ist van al wat  
schismus-afdee-

n moet ook in  
. Daartoe biedt  
hoone gelegen-  
chzelf het ge-  
agen over. Wij  
o respecteren,  
hun hersens te  
genoemde toe-  
e vragen eron-  
zelf opzoeken,  
in in een alleen  
r. De antwoor-  
angevallen of  
nderling onder

le-boek ook de  
actuele, dwa-  
Daarvan dient  
den catecheet

ze respectabele  
worden aange-  
schen van een  
ellen ons, met  
punten, dit al-  
kunnen wor-  
gang. Norma-  
l der leerlingen  
5-17, 18 jaar  
als aparte klas  
van den door-  
nnen). In den  
dismus geleerd,  
or de jeugd is  
r alleen gevuld  
edeelten, op de  
n van den ca-  
tekst opgege-

op den eersten  
en dus geken-  
aan de hand  
gewijze bespre-  
eds op de les  
pzoeken. Leer-  
dient het aan-  
orschieten, dan  
even en beter

de vorige klas  
gebreid met de  
de andere be-  
vers. Eerst nu  
rijp geworden.  
trukkelijk gere-  
belijdeniscate-  
g zijn.

en catechisant  
i van de cate-  
m ermee ver-  
lopend over

ons catechisa-  
rifi en belijde-  
ewenschte vrij-  
er te behande-  
ewenschte aan-

. dit alles ge-  
eel stof — on-  
ken korten tijd  
uren per jaar.  
vetenschap, dat  
ractijk van het  
. Daar is reeds  
een classicale  
kerkeraad van  
heid geschapen  
plm. 600 leer-

lingen volgens deze methode te gaan werken. Dat geschiedt nu reeds enkele maanden. Afzonderlijke proefvellen worden gebruikt. Al gebruikende wordt de inrichting steeds meer op de praktijk ingesteld. De tekst der toelichting wordt gemeenschappelijk vastgesteld. We hadden graag een breedere werkgemeenschap gehad, maar dit stuit praktisch op teveel moeilijkheden. Dit artikel is geschreven, niet om voor ons boek propaganda te maken ten koste van andere uitgaven, maar wel om de collega's in kennis te stellen met deze onderneming. Met den uitgever is overlegd, dat proefvellen beschikbaar zijn voor wie met deze methode wil kennis maken. Van critiek, ervaringen, vingerwijzingen zullen we gaarne kennis nemen.

Besloten mag worden met de mededeeling, dat wij met groote vreugde deze leermethode nu volgen. De uren vliegen om, en de werkzaamheid van de leerlingen wordt er aanmerkelijk door geprikkeld.

Waar zakelijke belangen, niet van ons, maar van den uitgever, met deze uitgave verbonden zijn (die, dit tusschen haakjes, voor niet te hoogen prijs beschikbaar zal worden gesteld), moet geëindigd worden met de notitie: „auteursrechten voorbehouden”.

Enschede.

G. VAN DOOREN.

## Aan de lezers

Vanwege het Pinksterfeest, dat aan dit nummer van ons blad een van den regel afwijkend program voorschreef, geven we dezen keer niet de vervolgartikelen, die we voor een volgend nummer bewaren. K. S.

## „In de zeef van Satan”

Twee weken geleden merkte ik op, dat m.i. ds B. A. Bos, toen de kerkeraad van het synodocratische Assen hem op een volstrekt oneerlijke manier, immers door valsche voorstelling van de geschiedenis, en onder bijbrenging van „argumentjes” die met in Gods Naam te ondernemen eer- en rechtsherstel inzake 1944 (!) niets te maken hebben, wou verleiden een predikant-schap-in-volle-rechten binnen de synodocratie te gaan zien als een begeerlijk goed, indien hij eerst weer lid was van „die kerk”, tengevolge van die verleidsdaad van den plicht- en eervergeten kerkeraad „in de zeef van Satan” gekomen was.

Van die uitdrukking heb ik wat spijt gekregen. Niet, alsof ik ze onjuist zou achten: verre van dien; ik geloof, dat het de eenige manier is, om de dingen zó te zien en te zeggen, willen wij elkaar en ds B. A. Bos helpen. Evenals den raad van Assen, waarvan de leden zich hebben te bekeeren van hun gedrag-van-slavernij tegenover een synode, die geen recht had tot slaven-maken; die zich te buiten ging op alle manieren, en ook geen recht had, inbreuk te maken op het leven van de kerk van Assen. Die formulietjes heeft in elkaar gezet, waar ze nu ondanks alle heftige propaganda-stukjes, ook in Assen, aan knabbeln mogen „superiorum permissu”.....

Toch had ik spijt. Omdat de bedoelde passage onvolledig was. Ik had erbij moeten zeggen, wat ik thans eraan toevoeg, dat we allemaal in de zeef van Satan zijn. Dan was niet naar één persoon en naar zijn biografische bijzonderheden gewezen, doch naar ons allen, en zó ook weer naar hem. En naar ds Scheele, die, naar mijn meening, nog altijd berouw moet toonen vanwege zijn wel goed beginnen maar niet goed voleinden in dagen van opkomende revolutie. Wij allen zijn in Satans zeef. Het gaat erom, of wij — en de synodocraten eveneens! — een paar jaar na de vrijmaking, nog ons zullen houden aan de feiten, die God geleid of gemaakt heeft. Of wij nog leven in het geloof, dat geen enkele berekening, maar alleen het doodgewoon uw gang gaan naar wat op een bepaald moment eisch Gods is, den zegen Gods brengt op de kerk.

Er wordt een enorme aanslag gepleegd op de vrij-making. Door dezelfde mensen, die ons aan 't lijntje hielden met mooie woorden over eenheid, maar intusschen zich — hoewel nóg met vrome woorden, — retireeren als ze een paar vragen gesteld krijgen..... Die ons vervolgingsprocessen als in Axel aandoen, onze gezinnen uit de huizen jagen, en die er geen seconde aan denken, eerherstel te geven, en recht te doen, en eerlijk te praten met ons over de historie en den inhoud van de wetten van 1942—1949 en zoomeer.

Nu komt het erop aan, de hoofden koel te houden. Juist als we in Satans zeef zijn, hebben wij te vragen: wat is tegenover de onverwachte en overrompelende complicatie voor het oogenblik wijs beleid, naar het Woord? Dan haten we alle improvisaties. Niet alle sterke, wel alle domme woorden. En alle dikdoenerij. En we herinneren ons weer, dat de vrijmaking een groot goed is, en dat Assen nu juist DAT wil verloochend zien. K. S.

## Noordeloos sprak wederom

De synodocratische kerkeraad van Noordeloos heeft een voorstel gedaan aan zijn classicale vergadering. Het is die, welke beweert, dat hij de wettige voortzetting is van de vergadering, welke destijds „cand. Schilder” onwaardig verklaarde, het ambt in Christus' Naam te bedienen. En het was de kerk van Noordeloos, die de eerste was in den loop der wereldgeschiedenis, die op zoodanige wijze als het hier geschied is, een beroep, dat op een candidaat

was uitgebracht, in zelfstandigheid, en voor Gods aangezicht, heeft ongedaan gemaakt hoewel het aangenomen was; het was deze candidaat.

Deze kerkeraad van Noordeloos heeft zich gewend tot die classis met een voorstel. Het kwam in behandeling op denzelfden dag, waarin kerk en classis een herhaling beleefde van destijds: een door haar beroepen candidaat — hij heet v. d. Schee — werd geëxamineerd. Met dit verschil overigens, dat deze met algemeene stemmen werd toegelaten. Wij weten niet of ds W. W. Meijnen er weer bij geweest is, om den jongen man de hand op den schouder te leggen. Wij nemen wel aan, dat de jonge man alles gedóóft en dóón zal, wat cand. Schilder destijds niet geloofde noch doen kon. Hij zal dus alle kinderen voor wedergeboren houden, reeds wedergeboren natuurlijk, tot dat het tegendeel blijkt, hen dáárom doopen, hij zal niets leeren wat niet heelemaal in overeenstemming is met de formules van 1942, hij zal, beschaamd om een plaats in te nemen op andere voorwaarden dan aan een ander zijn gesteld, direct weigeren, de vervangingsformule te erkennen, die hem het recht zou geven wél te doen wat de ander

## Grondslag en doel

### van de Chr. School, V (slot)

Na in de vorige artikelen de doelstellingen voor het Christelijk onderwijs te hebben besproken, verdient nog een ander belangrijk punt onze aandacht. Bavineck spreekt in zijn „Paedagogische Beginselen” ná het doel. het uitgangspunt der opvoeding, d.w.z. hij bezint zich op de vraag, hoe wij het kind moeten zien, dat het object is der opvoeding.

Wie de geschiedenis der paedagogiek nagaat, merkt van hoe groote beteekenis dit uitgangspunt is voor het opvoedingswerk.

Als een man als Rousseau van oordeel is, dat de mensch rein te voorschijn komt uit de handen van den Schepper, dan ligt het voor de hand, dat hij maar één zorg heeft, n.l. het kind te bewaren voor besmetting van de booze samenleving. Daarom ontruikt hij zijn geesteskind Emile aan het gezin en laat het onder leiding van den gouverneur groot worden in de Natuur.

En Spencer, die van oordeel is, dat een mensch als een ongeschiederd wezen ter wereld komt, benaastigt zich bij zijn opvoedingsarbeid in het aanbrengen van beschaving.

Hoe wij het kind moeten zien, behoeft voor ons geen vraag te zijn, immers ons Doopsformulier licht ons daaromtrent volledig in. Het begint met te zeggen, dat wij met onze kinderen in zonde ontvangen en geboren en daarom kinderen des toorns zijn, zoodat wij in het rijk Gods niet kunnen komen, tenzij wij van nieuws geboren worden. In den Doop wordt ons de onreinheid onzer zielen aangewezen, maar tevens klinkt bij het Doopvont de jubel van de afwassing der zonden door Jezus Christus.

God heeft met zondige menschen het verbond der genade opgericht, belooft vergeving der zonden en het eeuwige leven aan de kinderen des Verbonds, maar vermaant en verplicht tevens tot nieuwe gehoorzaamheid.

Zij moeten van nieuws geboren worden en dat heeft plaats door de werking van Woord en Geest. Zoo krijgen we aansluiting bij ons opvoedingsdoel, de kinderen er toe te brengen, dat zij God den Schepper als hun Verbondsgod aanvaarden. Hoe zouden ze Hem lief kunnen hebben zonder Hem te kennen? Ze zullen vromelijk tegen de zonde, den duivel en zijn ganache rijk moeten strijden en overwinnen, opdat ze eenmaal den eenigen en waarachtigen God eeuwig zullen loven en prijzen.

En de ongedoopte kinderen onzer scholen dan?

Die zullen ook de heerlijkheid van het Verbond Gods kunnen smaken, als zij den Middelaar des Verbonds aangrijpen als hun Verlosser.

Dan kunnen ook zij gedoopt worden en wij hebben de dure plicht, hun den Doop als een zeer begeerlijk goed voor te stellen.

Van deze gedachten moet ons onderwijs doortrokken zijn, doch niet alleen het onderwijs, ook de tucht op onze scholen, immers die twee staan met elkaar in een onlosmakelijk verband. Het een is zonder het ander niet denkbaar. Comenius zegt in zijn „Didactica magna”: „Een school zonder tucht is een molen zonder water. Want als men een molen het water onttrekt, blijft hij staan en indien in een school de tucht ontbreekt, moet alles in de war geraken. En gelijk op een akker, als hij niet gewied wordt, terstond het voor het graan verderfelijke onkruid opschiet, zoo verwilderen ook de boompjes, indien zij niet gezuiverd worden en brengen nuttelooze scheuten voort”.

Goed onderwijs is een tuchtmiddel bij uitnemendheid en omgekeerd is onderwijs geven zonder tucht niet mogelijk. Het bestraffen der zonde en het kind naar Gods geboden te doen leven is haar taak. Waterink noemt haar de teugel bij de dagelijksche bekeering.

Onderwijs en tucht moeten gedragen worden door dezelfde gedachten. Ze hebben hetzelfde doel en hetzelfde uitgangspunt. Als nu zij, die geroepen zijn dat onderwijs te geven en de tucht uit te oefenen, nu ook allen maar van deze gedachte doordrongen zijn en een eenheid vormen, want daarmee staat en valt onze Christelijke school.

Van die eenheid kan alleen sprake zijn, wanneer allen, die aan de school werken, zich laten voeden door ons aller Moeder, d.i. door de eene, algemeene, Chris-

niet mocht doen. Hij zal onmiddellijk zich vrijmaken van de besluiten van ná '44.

Maar eigenlijk wilde ik dat niet vertellen; helaas was dat maar onderstellingsgescherts. Op dezen gedenkwaardigen dag heeft de kerk van Noordeloos de classis voorgesteld, de generale synode te verzoeken, vooralsnog te vergaderen zonder praeadviseurs, EN ALSNOG ZICH BEREID TE VERKLAREN tot schriftelijke samenspreking „met de kerken art. 31”, zooals het, niet luisterrijk, heet, Het voorstel is, natuurlijk, verworpen.

Nu zouden we de kerk van Noordeloos willen vragen: waarom doet U het zelf niet? De Schilder, door U onwaardig geacht, is wel geen deputaat meer, de anderen zijn het ook niet meer. Maar ik ben er zeker van, dat als U begint, de deputaten van eertijds allemaal bereid zullen zijn, privaat en in combinatie met U publiek te beginnen. Kom, herneem uw vrijheid; er is toch niet voor niets een delegatie geweest in Noordeloos? Of moet Kuyper nu heelemaal verloochend worden, terwille van dr H. H. Kuyper? K. S.

## OPVOEDING EN ONDERWIJS

telijke Kerk, waarvan onze Ned. Geloofsbelijdenis spreekt in de artikelen 27, 28 en 29. De Kerk, aan wie de woorden Gods zijn toebetrouwd, die de zuivere prediking des Evangelies laat hooren, gekenmerkt is door de reine bediening der Sacramenten, zooals die door haar Hoofd, Jezus Christus zijn ingesteld, die de kerkelijke tucht hanteert om de zonden van het kerkvolk te straffen.

De Kerk is een pilaar en vastigheid der waarheid (1 Timotheüs 3:15). Wie raakt aan de Kerk, tast zijn krachtcentrale aan, verliest de vastigheden van zijn leven, magerheid komt over zijn ziel. Zijn geestelijke spankracht gaat verloren. Het oog verdonkert en de voet kan de rechte weg niet meer vinden. Hij verdwaaft, onderkent niet meer de gevaren van den tijd, de wereld krijgt al meer bekoring; hij zoekt het in de breedte, maar dat gaat ten koste van de diepte; dingen van gewicht gaat hij bagateliseeren, terwijl hij zich aangetrokken gevoelt tot andere, die slechts schijn zijn en erger. Ik denk hier b.v. aan den Wereldraad van Kerken.

De Synode van '44 vonniste candidaat Schilder, omdat hij in strijd kwam met de belijdenis.

Wie dus diens standpunt deelt, staat op een andere belijdenis dan de Synode. Dat beteekent op het terrein van de school dus dat de onderwijzer, die lid is van de Geref. Kerken niet meer de zelfde belijdenis onderschrijft als zijn collega, die lid is van de Geref. Kerken (Syn.).

En hiermee is de Christelijke school op drift geraakt. De eenheid is zoek. Men streeft hier en daar nog wel naar kerkelijk evenwicht, maar met alle waardeering voor de goede bedoelingen, dit brengt geen oplossing. Tot dusver worden de Geref. onderwijzers nog in de school geduld, hoewel het steeds moeilijker wordt er nog een plaatsje te veroveren. Zoolang ze niet gehinderd worden in de trouwe vervulling van hun werk, kunnen ze dit blijven doen, maar beangstigend is de situatie, als we denken aan onze kinderen. De vraag komt op of ze nog veilig zijn op onze Chr. scholen. Wat hebben we ook weer beloofd bij het doopvont? En wat zei Christus? „Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert ze niet”. Als we onze kinderen toevertrouwen aan onderwijzers van een andere belijdenis, komen we dan niet met dit woord in strijd?

„Moet dan, na alles, ook de school nog kapot?” Ik ben van meening, dat ze niet meer kapot behoeft gemaakt te worden. Dat heeft de Synode van '44 reeds gedaan.

Alleen een school, die beheerscht wordt door de trouw van allen, die in en voor de school werken (bestuur en personeel) aan de fundamenten van die school, kan de goede stijl vertoonen, die noodzakelijk is en veiligheid biedt aan onze kinderen.

Als we willen komen tot reformatie van heel het leven, dan kunnen we niet halverwege blijven staan, dan zal de school niet mogen achterblijven.

K. v. H.

## ZENDING EN EVANGELISATIE

### Kort verslag

van de vergadering van Deputaten voor de Zending op Vrijdag 13 Mei te Zwolle.

1. Na de opening der vergadering en de lezing van de notulen werd door de afgevaardigden van de Zending Kerk meegedeeld, dat een rondschrijven voor de Kerken is vastgesteld, zoodat deze binnenkort weer een overzicht zullen ontvangen van de verrichte werkzaamheden enz.

2. Br C. C. de Vries, die eenige dagen geleden van zijn reis naar Indië is teruggekeerd, komt ter vergadering en wordt door den Voorzitter hartelijk verwelkomd.

3. In een brief van 26 April heeft de kerkeraad van Zwolle meegedeeld, dat ds Van Ommen D.V. op 13 Mei per „Kota Inten” uit Marseille naar Indië hoopte te vertrekken. Op Maandagavond 9 Mei zou in Zwolle een afscheidsavond worden gehouden. Door bijzondere omstandigheden heeft de Assessor van Deputaten, aan wien de betreffende brief gericht was, dezen afscheidsavond niet kunnen bijwonen; toen bleek, dat hij niet aanwezig kon zijn, was het niet meer mogelijk één der andere Deputaten te waarschuwen. Deputaten betreuren dezen gang van zaken. Besloten wordt alsnog een brief, waarin een en ander toege-